

Реферат на тему: "Творчість Габріеля Гарсія Маркеса"

Габріель Гарсія Маркес

Тема: Творчість Габріеля Гарсія Маркеса
(нар. 1928 р.).

На початку уроку звертаємось до основних етапів життєвого і творчого шляху письменника, проблематики та провідних мотивів його прози.

Гарсія Маркес — це один з найвідоміших письменників сучасності, найяскравіший представник літератури "магічного реалізму". Він народився 6 березня 1928 р. в провінційному колумбійському містечку Ара-катака. Серед головних чинників та життєвих обставин, що визначили майбутній світогляд та коло творчих інтересів, сам письменник пізніше назве благодійний вплив материних батьків, у родині яких він виховувався (його бабуся Транкіліна знала безліч неймовірних історій і була неперевершеним оповідачем; дідусь Ніколас, полковнику відставці, ветеран громадянської війни 1899-1903 рр. — був мужньою і доброзичливою людиною), а також фантастичну атмосферу місцевості, де він жив, історія та побут якої були овіяні численними міфами та легендами.

Перші літературні спроби Гарсія Маркеса належать періоду його навчання в інтернаті, де він пробує писати вірші. Вдруге юнак звертається до літератури з середини 40-х років, поєднуючи свої творчі пошуки з журналістикою. Втім, надто серйозно до своїх тодішніх занять літературою Гарсія Маркес ще не ставився, жартома зазначаючи, що свої перші оповідання написав з метою розвіяти скепсис критика і романіста Саламеа Борди щодо спроможності молодого колумбійського покоління висунути зі своїх рядів власних письменників. Перші художні публікації Гарсія Маркеса дійсно не були вдалим. Це насамперед стосується його повісті "Опалелистя" (1951), в якій він змалював вигадане містечко Макондо, що нагадує реальне містечко його дитинства Аракатаку. Цей твір був знаменний ще й тим, що започаткував одну з провідних тем усієї подальшої творчості письменника, а саме — тему самотності, відчуженості людини у світі. Подальша його письменницька кар'єра зазнавала як успіхів, так і тимчасових відступів. Одне з його оповідань 1955 р. "Якось після суботи" отримало національну премію Колумбії. Письменницька слава приходить до Гарсія Маркеса в 1967 р., коли з'являється його роман "Сто років самотності", що мав приголомшливий успіх і ставився критикою за глибиною ідейного задуму і рівнем художньої досконалості в один ряд із сервантесівським "Дон Кіхотом". У навіяному біографічними образами дитинства письменника, а також історичним контекстом життя країни романі змальовані шість поколінь роду Буендіа — від його заснування і до повного виродження. Причиною цього виродження стає замкнутість, ізольованість від часу та проблем, якими живуть інші люди, а в більш глибокій смисловій перспективі

роману вимирання роду Буендіа символічно знаменує деградацію, духовний занепад людства, яке все більше індивідуалізується і усамітнюється, втрачаючи ту духовну єдність, ту солідарність, яка виступає основною запорукою виживання і розвитку. Саме у зв'язку з романом Гарсія Маркеса "Сто років самотності" чи не вперше з'являється й термін "магічний реалізм".

Ще одна магістральна тема творчості Гарсія Маркеса — це проблема влади, її філософського та психологічного обґрунтування та причин її переродження в некеровану законами і мораллю деспотичну тиранію. Ця тема проходить через багато творів письменника, з яких у першу чергу слід назвати збірку "Незвичайна і сумна історія про довірливу Ерендиру та її жорстоку бабцю" (1972), роман "Генерал у лабіринті" (1989) і особливо головний, за визначенням самого письменника, роман "Осінь патріарха" (1975). Визначний внесок письменника у розвиток латиноамериканської літератури ХХ ст. був відмічений у 1982 р. Нобелівською премією: "за романи та оповідання, в яких фантазія та реальність, поєднуючись, відображають життя і конфлікти цього континенту". Основними стильовими рисами творів Гарсія Маркеса є взаємопроникнення елементів реальності та фантастики, поєднання філософських здобутків сучасної латиноамериканської культури з мотивами та образами індіанської, негритянської та іспанської міфології, експресивний метафоризм, тяжіння до символічних узагальнень та притчової манери оповіді, лаконізм та "снайперська точність мовлення".

Наступний етап уроку — бесіда за запитаннями, що розкривають зміст "програмного" оповідання Маркеса "Стариган з крилами" із збірки "Надзвичайна і сумна історія про довірливу Ерендиру та її жорстоку бабцю" (1972). Схарактеризуйте фабулу і знайдіть ознаки "магічного реалізму" в оповіданні Маркеса "Стариган з крилами". Розкрийте філософсько-етичний сенс образу янгола в оповіданні. Через які деталі в уяві читача окреслюється образ янгола? Яким і чому є ставлення до нього мешканців селища? Як це їх характеризує? Поясніть значення фіналу оповідання. Як проблематика оповідання співвідноситься з колом провідних мотивів творчості Гарсія Маркеса? Проведіть дискусію за такими питаннями: З якою метою янгол приходив на землю? Що символізує його відродження? Яким символічним змістом наповнений образ крил янгола?

Крім того, окремі учні можуть отримати завдання підготувати доповіді, в яких оповідання Гарсія Маркеса буде співставлене із тематично спорідненими з ним творами — віршем І. Драча "Крила" і оповіданням Л. Толстого "Що живить людей".

Бесіду вчитель спрямовує на такі тези.

Фабулу оповідання складає розповідь про те, як одного разу після бурі рибалка Пелайо та його дружина Елісенда знайшли на березі моря якогось старого брудного чоловіка, який, на перший погляд, нічим не відрізнявся від звичайної літньої людини, якби не пара великих крил, що були у нього за спиною. Дивний незнайомець намагався вибратись із багнюки, але важкі крила заважали йому підвестися. Пелайо спочатку сприйняв його за мореплавця, але сусідка пояснила йому, що це янгол, якого,

очевидно, було послано за маленькою хворою дитиною і який, через старість, не втримався під дощем і впав на землю. Янгол жив у дротяному курнику, годуючись залишками їжі, і стійко терпів усі негаразди та людські образи. Дитина не почувалася більше хворою, і Пелайо хотів було відпустити янгола, але, помітивши, що ця істота викликає інтерес у селян, вирішив підзаробити на янголі, показуючи його за гроші. Втім, люди швидко втратили інтерес до незвичайного старого, оскільки в селищі з'явився атракціон з жінкою-павуком, подивитись на яку коштувало дешевше і, крім того, вона охоче відповідала на всі запитання, тоді як янгол лише мурмотів щось незрозуміле і не реагував на прохання і дії людей. Дуже швидко про янгола забули, а в очах Пелайо і Єлісенди він перетворився на зайвого їдця, адже не приносив більше заробітку. Старий був дуже хворий, лікар, який оглянув його, висловив думку, що жити йому залишилось недовго, але, всупереч його припущенням, янгол поступово почав видужувати і одного ранку, злетівши в небо, полишив грішний світ.

Художній світ оповідання побудований на поєднанні елементів реального (буденний побут і психологія мешканців рибальського селища) і фантастичного (образи янгола та жінки-павука), при цьому фантастичне мешканцями селища сприймається як щось цілком реальне, земне. Більше того, лікар, який оглянув янгола і знайшов, що його крила є органічним продовженням тіла, навіть здивувався, чому таких крил немає у решти людей. Проте письменник не має наміру акцентувати увагу читача на подібних парадоксах і не ставить за мету поміняти місцями реальний і уявний світи. Фантастичне в оповіданні спрямоване на підкреслення і загострення тих моральних аномалій, які визначають реалії і саме існування значної частини людства. Тому фантастичне в оповіданні письменника виконує функцію своєрідного філософського гротеску, який збільшує і доводить майже до абсурду картину духовної безкрилості і моральної ницості людини, що замкнулася в колі вузькогоїстичних матеріальних інтересів і грубих тілесних задоволень. Фабула оповідання фактично стилізована під біблійну ситуацію: появу перед людьми Божого вісника, адже "янгол" з грецького — це і є вісник, посланий Богом. Можна гадати, з яких причин він був посланий на землю, але головне в тому, що люди навіть не намагалися цього зрозуміти. Поява Божого вісника завжди вважалась найсокровеннішим дивом з усіх можливих проявів ірреального буття, але для героїв Гарсія Маркеса це навіть не диво, а стариган, хіба що з крилами. Втім, поява жінки-павука одразу затьмарює в їхніх очах постать янгола. Ці люди живуть і мислять лише тілесними і матеріальними категоріями, і стариган, котрий так нагадує звичайну безпорадну людину, яка не в змозі задовольнити їхні потреби, втрачає в їхніх очах будь-яку цінність. Письменник підводить читача до логічного парадоксу: янгол, що уособлює світ вищих моральних і духовних цінностей, є зайвим у світі людей. Чи не тому у нього такі важкі крила? Ситуація нагадує легенду про Великого Інквізитора, котрий намагався переконати Христа, що у світі, який живе ім'ям Бога, насправді для Господа немає місця. Оповідання Гарсія Маркеса, таким чином, переростає масштаб зображуваного безпосередньо і перетворюється на морально-філософську притчу, а маленьке рибальське селище стає моделлю усього

людства, що втратило крила, себто високі духовні ідеали і справжні моральні орієнтири. Втім, фінал оповідання якщо й не сприймається як беззаперечно оптимістичний, то принаймні символічно натякає на цю можливість: старий не помер, як пророкували, а знайшов у собі сили, що відродили його, допомогли розправити крила і здійснитися в небо, повернутися до Бога.